

Sprawozdanie z działalności PTHip w 2023 r.

Polskie Towarzystwo Hipoterapeutyczne w roku 2023 liczyło 120 członków - w porównaniu z zeszłym rokiem jest to liczba znacząco niższa, jednakże odzwierciedla faktyczny stan członków, którzy opłacają składki. Nowy Zarząd PTHip przeprowadził aktualizację członków. W podanej liczbie znajduje się 10 członków przyjętych w roku rozliczeniowym. W Oddziale Warszawskim zrzeszonych jest 47 członków, w Małopolskim 25, w Kujawsko-Pomorskim 17, a 31 członków pozostaje nie związanych z żadnym z Oddziałów PTHip.

Zarząd Główny w 2023 roku obradował 10 razy (17.01., 16.02., 30.03, 25.04., 30.06., 06.07., 22.08., 21.09., 01.10., 30.11.). Spotkania odbywały się on-line. Jedynie posiedzenie październikowe odbyło się w Katowicach w związku z realizowaną tam przez PTHip konferencją. Prócz tego od czasu spotkania w Katowicach Zarząd został podzielony na samodzielnie działające grupy, które spotykały się we własnym zakresie dla realizacji wyznaczonych dla grupy celów.

Biuro ZG mieściło się w udostępnianym nieodpłatnie lokalu Fundacji Małopolskie Centrum Hipoterapii w Krakowie na ul. Wyżynnej 4W/1. Biuro ZG PTHip prowadziła prezes Ewa Polańska-Wachel i Joanna Zawada. Członkowie ZG pracowali społecznie. Księgowość Towarzystwa prowadziło biuro rachunkowe Kancelaria Faber.

Rok 2023 był właściwie pierwszym rokiem działalności Zarządu wybranego w październiku 2022 roku na kadencję 2022-2026. Skład Zarządu przedstawia się następująco:

Prezydium Zarządu:

Ewa Polańska – Prezes
Alicja Paszkiewicz – vice Prezes
Michał Stogniew – vice Prezes
Joanna Kozik – Sekretarz
Magdalena Pikul – Skarbnik

Członkowie Zarządu:

Brzeziński Piotr, Gruszecka Małgorzata, Kobylus Anna, Nowakowska-Pawętek Agata, Siemieniuch Marta, Woźniak Agnieszka, Żygadło Anna

Komisja Rewizyjna PTHip pracowała w składzie: Andrzej Wojciechowski, Michał Pluta, Adrianna Furmanek.

PTHip dysponuje zorganizowanymi w oddziały środowiskami hipoterapeutycznymi: warszawskim, kujawsko-pomorskim i małopolskim. Oddział Warszawski PTHip posiada od 2019 r. osobowość prawną. Oddziały Towarzystwa prowadzą szkolenia na instruktorów hipoterapii oraz szkolenia dla hipoterapeutów.

Polskie Towarzystwo Hipoterapeutyczne od 1999 r. jest członkiem Międzynarodowej Federacji Konie w Edukacji i Terapii – Federation of Horses in Education and Therapy International HETI (dawniej Federation of Riding for the Disabled Internationa IFRDI).

W roku 2021 w związku ze światowymi zmianami nomenklatury dotyczącej hipoterapii zmiana uległa angielska nazwa Polskiego Towarzystwa Hipoterapeutycznego, obecnie brzmi ona zamiast Polish Hippotherapeutical Association (PHA) – Polish Equine Facilitated Therapy Association (PEFTA).

Ośrodki praktyk i ośrodki patronackie.

Towarzystwo dysponowało w 2023 roku sześcioma ośrodkami, w których odbywało się szkolenie praktyczne uczestników kursów hipoterapii PTHip. Praktyki prowadzone są w ośrodkach rozmieszczonych w całej Polsce (Warszawa-1, Kraków-1, Bydgoszcz-2, Bydgoszcz/Jaksice-1, Zielona Góra-1).

W 2023 roku patronat PTHip posiadało w sumie 37 ośrodków hipoterapeutycznych.

Promocja i informacja.

Działą stroną internetową Towarzystwa www.pthip.org.pl, e-mail biuro@pthip.org.pl. Posiada ona zakładkę z informacją o działalności PTHip w języku angielskim. Na stronie umieszczona jest baza danych hipoterapeutów oraz ośrodków patronackich hipoterapii. W bazie znajdują się tylko dane hipoterapeutów, którzy wyrazili na to zgodę na piśmie (ustawa o ochronie danych osobowych). Od 2011 roku po utracie regulacji prawnej zawodów związanych z hipoterapią PTHip bierze odpowiedzialność za prawidłowe przygotowanie do zawodu tylko absolwentów swoich szkoleń zawodowych i tylko takich umieszcza w bazie.

Biuro ZG PTHip dysponuje pełną bazą wszystkich absolwentów kursów hipoterapii organizowanych przez Towarzystwo od 1994 r. oraz bazą członków PTHip.

Wszyscy nowi członkowie Towarzystwa otrzymują folder Towarzystwa, statut, Kanony Polskiej Hipoterapii oraz jeden numer Przeglądu Hipoterapeutycznego.

Towarzystwo posiada odznaki PTHip (złotą, srebrną i brązową), które przyznawane są za wybitne zasługi dla polskiej hipoterapii. Do roku 2023 roku odznaki otrzymało 48 zasłużonych członków Towarzystwa.

W roku 2017 z okazji 25-lecia PTHip specjalnymi odznakami okolicznościowymi zostało odznaczonych 30 osób zasłużonych dla powstania PTHip i rozwoju hipoterapii w Polsce.

PTHip przyznaje również wyróżnienia za najlepszą pracę magisterską lub doktorancką poświęconą hipoterapii, jednakże w roku 2023 nie zostały nadesłane takie prace.

Szkolenie hipoterapeutów.

W 2023 r. zorganizowano **2 kursy dla instruktorów hipoterapii PTHip** - w Oddziale Warszawskim PTHip - uczestniczyły w nim 22 osoby, w Oddziale Małopolskim – PTHip - uczestniczyło w nim 12 osób.

W roku 2023 upływał termin ważności licencji instruktora hipoterapii PTHip nadanych kolejnym absolwentom kursu hipoterapii w 2017 r. Do końca roku 2022 o nadanie legitymacji zgłosiło się 18 osób.

Od 2008 r. studenci Oddziału Fizjoterapii II Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego mają włączone zajęcia hipoterapii do programu studiów. Zajęcia te prowadzone są od 2010 roku w ośrodku patronackim PTHip Fundacji Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym HIPOTERAPIA w Warszawie przez dr Alicję Paszkiewicz fizjoterapeutę, członka ZG PTHip.

Szkolenia dla lekarzy.

PTHip ma ofertę szkolenia dla lekarzy informującego o możliwościach i zaletach hipoterapii. Szkolenia te mają certyfikat Naczelnej Izby Lekarskiej, co pozwala lekarzom na otrzymanie 9 punktów za ich ukończenie. Niestety od lat nie odbyło się żadne szkolenie dla lekarzy, co było wynikiem nikłego zainteresowania lekarzy tematyką hipoterapii. W roku 2019 została wydana kolejna edycja „*Hipoterapia. Informator dla lekarzy*” (wersja uaktualniona), która jest rozpowszechniana w środowisku medycznym przez ośrodki patronackie PTHip.

Warsztaty hipoterapeutyczne.

Niezwykle istotnym elementem kształcenia ustawicznego hipoterapeutów są warsztaty doskonalące. W roku 2023 zrealizowano następujące warsztaty i webinary:

1. 27.02.2023: Mgr Renata Werpachowska – webinar „Hipoterapeuto jak możesz zadbać o swój dobrostan?”
2. 20.05.2023: Mgr Ewa Polańska-Wachel – warsztaty "Postawa ciała a kompensacyjne mechanizmy antygravitacyjne - analiza w kontekście hipoterapii"
3. 16.06.2023: Mgr Agnieszka Żurek – webinar „Warto – czyli jak budować pozytywne relacje z rodzicem dziecka z dysfunkcją”
4. 02.09.2023: Bogumiła Frankowska – warsztaty "Elementy integracji sensorycznej w hipoterapii"
5. 08.12.2023: mgr Anna Żygadło – webinar „Alternatywne i wspomagające metody komunikacji – część I – wprowadzenie do AAC”.

Ponadto zrealizowano jeszcze 6 warsztatów w ramach Konferencji Hipoterapeutycznej w Katowicach:

1. Mgr Ewa Polańska-Wachel i mgr Katarzyna Płaneta – Elementy terapii ręki na zajęciach hipoterapii
2. Mgr Monika Kromolan – Podstawy komunikacji alternatywnej w praktyce hipoterapeutycznej
3. Dr inż. Marketa Pisova – Woltyżerka terapeutyczna
4. Członkowie Kadry Narodowej – Praktyczne podstawy paraujeżdżenia
5. Mgr Aleksandra Kochańska – Osobowość końska a hipoterapia

Konferencje.

W 2023 roku w terminie 30.09-01.10.2023 odbyła się Konferencja Hipoterapeutyczna pod tytułem „Od hipoterapii do sportu”, która nacisk kładła na tematykę uprawiania sportu jeździeckiego przez osoby z niepełnosprawnością. Organizacją Konferencji zajęły się osoby z Zarządu Głównego Anna Kobylus i Michał Stogniew prowadzący działalność na Śląsku, stąd konferencja odbyła się w Katowicach. W konferencji wzięło udział 110 uczestników. Na konferencję zaproszono także dwóch prelegentów z zagranicy (Czechy i Grecja).

Wygłoszono następujące referaty:

1. mgr Dorota Tarchalska – Terapia dzieci z uszkodzeniami OUN z perspektywy metody MAES;
2. mgr Maria Liga (Grecja) – Raport z badań dotyczących wpływu hipoterapii na równowagę ciała, mobilność funkcjonalną i jakość życia chorych na stwardnienie rozsiane;
3. Mgr Katarzyna Płaneta-Zdeb - Paraujeżdżenie – sport, pasja, sposób na życie. Wywiad

- z reprezentantem Kadry narodowej w paraucjeździe Maciejem Bigajem. Informacje na temat klasyfikacji w paraucjeździe;
4. dr inż. Markéta Pisova (Czechy) - Parawoltyżerka jako dyscyplina sportowa i forma terapii z udziałem koni;
  5. Członkowie Kadry Narodowej Parauucjeździe - Od hipoterapii do sportu;
  6. mgr Elżbieta Kaworek - Jeździectwo w Olimpiadach Specjalnych Agnieszka Łaska - Ośrodek hipoterapii jako zagadnienie architektoniczne (Politechnika Białostocka, Wydział Architektury);
  7. mgr Monika Kromolan - Komunikacja alternatywna w czasie zajęć hipoterapii. Wykorzystanie urządzenia MÓWik;
  8. mgr Anna Żygadło - Alternatywne i wspomagające metody komunikacji-zastosowanie w hipoterapii;
  9. dr Magdalena Pikul - Uprawomocnienie emocji - kiedy, jak i dlaczego?;
  10. mgr Agata Nowakowska-Pawełek - Depresja - fakty i mity;
  11. mgr Anna Sikorska - Wpływ zaburzeń funkcji wzrokowych na rozwój ruchowy, poznawczy i emocjonalny dziecka;
  12. mgr Aneta Pawłowska - Korus i dr Katarzyna Kuczyńska - Innowacja społeczna "Hipowolontariat 60+" - model inkluzji seniorów w świat koni i ludzi z nimi związanych.

Zawód hipoterapeuty.

W roku 2009 ZG PTHip podjął się wprowadzenia do *Klasyfikacji zawodów i specjalności* dwóch zawodów związanych z hipoterapią: **instruktora hipoterapii i specjalisty hipoterapii**. Oba te zawody miały być umieszczone w grupie zwodów medycznych - pierwszy na poziomie średniego personelu, drugi na poziomie specjalistów medycznych. W 2010 r. zawód **instruktor hipoterapii z numerem 32306 znalazł się w grupie większej 32 „średni personel do spraw zdrowia”, w podgrupie 3230 „Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii”**.

PTHip prowadzi szkolenie zawodowe dla instruktorów hipoterapii według własnego autorskiego programu. Absolwenci kursów PTHip zobligowani są do udziału w kształceniu ustawicznym oferowanym przez Towarzystwo (warsztaty, webinary, seminaria, konferencje).

Wydawnictwa.

Od 2006 roku ukazuje się **Przegląd Hipoterapeutyczny**. *Przegląd* służy publikacji prac prezentujących osiągnięcia polskiej hipoterapii i informacji o hipoterapii na świecie.

Numer 2022/1(23) Przeglądu Hipoterapeutycznego, który ukazał się pod koniec 2023 roku (trudności w wyegzekwowaniu artykułów od autorów oraz ukazanie się *Przeglądu* pierwszy raz w formie elektronicznej). Zawiera artykuły na temat współczesnej światowej terminologii w obszarze wsparcia z udziałem koni (EAS), dobrostanu konia hipoterapeutycznego oraz terapii z udziałem konia w następujących obszarach: pozytywna dyscyplina, zaburzenia odżywiania, alternatywna komunikacja, terapia ręki neurologicznej, terapia behawioralna dla osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, dotyczące wskazań i przeciwwskazań do hipoterapii, komunikacji alternatywnej i wspomagającej dla hipoterapeutów oraz poradnik dla rodziców dzieci korzystających z hipoterapii.

PTHip wydaje też publikacje dotyczące hipoterapii. Do 2020 roku ukazały się następujące tytuły:

1. „Horse and I” autor Anna Strumińska, tłumaczenie i z ilustracje Aleksandra Szymańska (PTHip, 2009)
2. „Śpiewnik z koniem w tle” z płyta CD autor Michał Stogniew (PTHip, 2012)

3. „Koń i ja” autor Anna Strumińska, ilustr. Aleksandra Szymańska (PTHip,2016)
4. „Hipoterapia. Poradnik dla rodziców”, PTHip,2019
5. „Hipoterapia. Informator dla lekarzy” (wydanie III uaktualnione, PTHip, 2019)
6. „Hipoterapia.Komunikacja alternatywna i wspomagająca dla hipoterapeutów” (PTHip, 2019)

W trakcie przygotowania jest wydanie uzupełnione i zaktualizowane „ABC HIPOTERAPII. Psychopedagogiczne aspekty hipoterapii...” pod redakcją Anny Strumińskiej. Rozpoczęto też pracę nad długo oczekiwanym II tomem ABC Hipoterapii poświęconym koniowi do hipoterapii. Redaktorem tego tomu będzie profesor Marta Siemieniuch - lekarz weterynarii i instruktor hipoterapii. Zakończenie prac nad tą pozycją przewidywane jest na koniec 2024 roku.

Projekty realizowane w 2022 roku.

W roku 2022 roku PTHip otrzymało propozycję zostania liderem kolejnego w doświadczeniu PTHip projektu Erasmus. PTHip wyznaczyło Ewę Polańską i Joannę Dzwonkowską do działań na polu międzynarodowym (między innymi z przedstawicielami HETI i HHRF) w kierunku stworzenia międzynarodowej platformy internetowej gromadzącej i weryfikującej artykuły i materiały na temat wsparcia z udziałem koni (EAS – Equine Assisted Services). Stworzona grupa podczas cyklicznie spotykała się on-line omawiając szczegóły konieczne do stworzenia wniosku o dofinansowanie projektu. Niestety projekt złożony wiosną 2023 roku nie uzyskał grantu. Spotkania były realizowane w dalszym ciągu, by móc w kolejnym roku złożyć wniosek lepiej spełniający wymagania konkursowe.

Kontakty krajowe.

PTHip podjęło rozmowy na temat współpracy z Fundacją Krajowej Grupy Spożywczej S.A. „Pomaganie krzepi”. Współpraca miałaby dotyczyć między innymi realizacji konferencji hipoterapeutycznych – fundacja dysponuje możliwościami logistycznymi i lokalowymi do realizacji tego typu wydarzenia, realizacji wspólnych projektów czy lobbingu w celu wprowadzenia pożądanych zmian prawnych w zawodzie hipoterapeuty. Pierwszy etap współpracy obejmie realizację konferencji hipoterapeutycznej w 2024 roku w Stadninie Koni Huculskich w Gładyszowie, gdzie odbyło się spotkanie Ewy Polańskiej-Wachel, Agaty Nowakowskiej-Pawełek i Andrzeja Wojciechowskiego z przedstawicielami Fundacji i Stadniny. Pozytywnie oceniono stadninę jako miejsce realizacji konferencji.

Kontakty zagraniczne.

W tym roku kontakty zagraniczne obejmowały spotkania on-line w ramach European Equine Facilitated Therapy Network - sieci założonej w kwietniu 2019 w Pradze przez hipoterapeutów z Czech, Hiszpanii, Włoch, Grecji, Malty, Norwegii, Irlandii, Wielkiej Brytanii, Polski, Finlandii, Litwy i Rosji. Joanna Dzwonkowska i Ewa Polańska-Wachel uczestniczyły ponadto w realizowanym w tym roku spotkaniu stacjonarnym, które miało miejsce w Szwecji, w Sztokholmie w terminie 15-16.09.2023 r. Podczas spotkania nacisk położono przede wszystkim na ustalenie jednolitej dla Europy nomenklatury obejmującej usługi z udziałem koni. Efektem tego spotkania jest tworzenie w ramach PTHip aktualizacji polskiej terminologii w zakresie hipoterapii.

Ponadto Ewa Polańska-Wachel uczestniczyła w dniach 20-22 października 2023 r. wraz z dwiema członkiniami PTHip (Joanną Zawadą i Anną Brzozą) w Międzynarodowym Zgrupowaniu Parawoltyżerskim w czeskim Brnie. Efektem tego wydarzenia jest propagowanie idei parawoltyżerki na terenie Polski. Na wiosnę 2024 roku przewidziana jest realizacja warsztatów parawoltyżerki przy współudziale czeskiego klubu parawoltyżerki Para TJJ Lucky Drasov.

Działania bieżące Zarządu Głównego.

Podczas posiedzenia Zarządu Głównego mającego miejsce w Katowicach w październiku 2023 roku podjęto decyzję o utworzeniu w ramach członków Zarządu grup, które będą pracować nad poszczególnymi zagadnieniami, co przyspieszy wprowadzanie koniecznych zmian i usprawni działanie PTHip. Tym sposobem została powołana grupa zajmująca się wdrożeniem nowej terminologii w obszarze usług z udziałem koni zgodnie ze światowymi trendami w tym zakresie, grupa zajmująca się aktualizacją Kanonów PTHip, grupa odpowiedzialna za szkolenia oraz grupa odpowiedzialna za poprawienie statusu PTHip.

Plany na przyszłość.

W tym roku nie udało nam się wydać żadnych nowych publikacji, trwają przygotowania do wznowienia i uzupełnienia kolejnego wydania ABC HIPOTERAPII pod redakcją A. Strumińskiej. Rozpoczęto pracę nad II tomem ABC HIPOTERAPII pod redakcją prof. Marty Siemieniuch poświęconym koniowi do hipoterapii.

Doroczna konferencja hipoterapeutyczna planowana jest w roku 2024 w Stadninie Koni Huculskich w Gładyszowie.

Szkolenia zawodowe dla hipoterapeutów prowadzone przez PTHip zyskują coraz większe uznanie na rynku szkoleń co nie znaczy, że liczba ich uczestników gwałtownie wzrasta. Konkurencyjne szkolenie kuszą krótszym czasem nauki, mniejszą opłatą i mylnymi zapewnieniami o zaświadczeniach na drukach MEN i uznaniu certyfikatów za granicami kraju.

Od 2020 wprowadziliśmy do szkolenia instruktorów hipoterapii nauczanie hybrydowe. Część wiedzy teoretycznej przekazywana jest online, część bardziej praktyczna, której nie da się przeprowadzić online (warsztaty, praktyki) prowadzone są stacjonarnie z zachowaniem niezbędnych środków ostrożności.

W dalszym ciągu prowadzone będą szkolenia w ramach Akademii PTHip. W ramach tego cyklu odbywają się zarówno warsztaty stacjonarne jak i webinary. Ukazał się już plan szkoleń na cały kolejny rok. Niestety nie udało się w tym roku pozyskać dofinansowania warsztatów od PFRON. Starania te będą realizowane w roku kolejnym.

W miarę stała jest liczba ośrodków patronackich PTHip. Nawet jeżeli któryś z ośrodków starci patronat, to z reguły na jego miejsce pojawia się nowy. Ale są i takie, które cieszą się patronatem PTHip od wielu lat! Ze względu na wprowadzanie nowego formularza dla ośrodków patronackich, który miał być łatwiejszy do wypełniania formie oraz wyposażony w ankietę weryfikującą, czy ośrodek spełnia wymagania, termin składania ankiet za 2023 rok został przesunięty na koniec marca 2024 roku.

Systematycznie ukazuje się Przegląd Hipoterapeutyczny. W kolejnym roku planowane jest wydanie kolejnego Przeglądu, drugiego w wersji elektronicznej.

Utrzymujemy też systematyczne kontakty z zagranicznymi hipoterapeutami. zrzeszonymi w HETI i European Equine Facilitated Therapy Network oraz HHRF (Horse and Human Research Foundation).

Na 2024 rok PTHip planuje ponadto uruchomienie sklepu internetowego, w którym będzie można kupić archiwalne Przeglądy hipoterapeutyczne, a docelowo również webinary. Kolejnym działaniem jest wydawanie cyklicznie w formie mailowej newslettera zawierającego najnowsze informacje z kraju i ze świata w obszarze wsparcia z udziałem koni.

Dzięki pracy poszczególnych grup roboczych działających w ramach ZG PTHip przewiduje się na 2024 rok wprowadzenie nowej terminologii i zaktualizowanie Kanonów Polskiej Hipoterapii, rozszerzenie przywilejów dla członków towarzystwa oraz dla ośrodków patronackich, prężniejszą

działalność, rozszerzenie zasięgu oddziaływania i zyskanie stabilniejszej pozycji na rynku organizacji z obszaru wsparcia z udziałem koni.

Dalszy rozwój hipoterapii w Polsce wymaga kontynuowania dotychczas prowadzonych działań, w tym przede wszystkim:

- kontynuację szkolenia zawodowego hipoterapeutów w jego zmodyfikowanej hybrydowej formie,
- ujednoczenie zasad prowadzenia praktyk w istniejących ośrodkach praktyk i dążenie do stworzenia nowych ośrodków praktyk,
- prowadzenia szkolenia ustawicznego hipoterapeutów (warsztaty, webinary, konferencje)
- wydawania Przeglądu Hipoterapeutycznego,
- promowania profesjonalnej i odpowiedzialnej hipoterapii, poprzez nadawanie patronatów wyróżniającym się ośrodkom,
- promowania hipoterapii w środowisku medycznym (szkolenia lekarzy) i innych specjalistów zajmujących się osobami niepełnosprawnymi,
- współpracy z ośrodkami akademickimi szkolącymi potencjalnych hipoterapeutów,
- współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rehabilitacji metodą hipoterapii osób niepełnosprawnych,
- poszukiwania sponsorów na realizację misji Towarzystwa,
- kontynuowanie współpracy z zagranicznymi hipoterapeutami w celu wymiany doświadczeń w szkoleniu hipoterapeutów i unifikacji ich wiedzy,
- współpracy z zagranicznymi organizacjami hipoterapeutycznymi, w tym przede wszystkim branie udziału w odbywających się co trzy lata konferencjach HETI i projektach międzynarodowych.

Wszystkie te cele będą możliwe do zrealizowania przy aktywnym udziale członków Polskiego Towarzystwa Hipoterapeutycznego. Szczególnie liczymy na zaangażowanie młodych, wykształconych hipoterapeutów, bo to oni będą tworzyć przyszłość polskiej hipoterapii.

Ewa Polańska-Wachel

Prezes ZG PTHip

Kraków, 10 czerwiec 2024 r.